

[Udenrigsministeren]

lighed, som har været indbygget i markedsudvalgsproceduren lige fra starten, ikke er taget med for at snyde Folketinget på nogen måde, for Folketinget kan altid bede om at få oplysninger. Men det skal jo rent faktisk tjene til at at fastholde regeringen på sit ansvar, så det er snarere en beskyttelse for Folketinget end det modsatte, og derfor finder jeg, at væsentlighedskriteriet stadig er et meget godt kriterium. Det tvinger regeringen til hele tiden nøje at overveje den service, der skal ydes over for Folketinget.

Lad mig også slå fast, som hr. Ivar Nørgaard også var inde på, at Folketinget altid kan forlange alle mulige supplerende oplysninger om EU-sagerne ud over dem, som regeringen pr. automatik udarbejder. Vi står selvfølgelig til rådighed også efter ministeransvarlighedslovens regler.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Markedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 90:

Forslag til folketingsbeslutning om beskatning af EU/EF-ansattes løn.

Af Lilli Gyldenkilde (SF) m.fl.
(Fremsat 12/4 94).

Første næstformand (Ivar Hansen):

Som tidligere meddelt udgår dette punkt af dagsordenen.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 225:

Forslag til lov om ændring af straffeloven. (Ophævelse af racismeparagraffen).

Af Pia Kjærsgaard (FP) m.fl.
(Fremsat 5/4 94).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Justitsministeren (Erling Olsen):**

Dette lovforslag, der er fremsat af medlemmer af Fremskridtspartiet, går ud på at ophæve straffelovens § 266 b, som pålægger strafansvar for bl.a. racistiske udtalelser. Ophævelsen af § 266 b begrundes med hensynet til ytringsfriheden.

Jeg mener ligesom forslagsstillerne, at ytringsfriheden er en fundamental rettighed i et demokrati og den nødvendige forudsætning for den fri informationsudveksling og samfundsdebat. Der bør derfor være vide grænser for ytringsfriheden, men nogle ydergrænser skal der dog drages også på dette område. Ytringsfriheden må og skal være en frihed under ansvar.

I mere end et halvt hundrede år har vi i den danske straffelov haft en bestemmelse til beskyttelse af minoritetsgrupper mod forfølgelse. Der er således ikke tale om noget nyt fænomen.

I 1971 blev § 266 b omformuleret, og grundlaget herfor var en sagkyndig betænkning. Loven skulle muliggøre dansk ratifikation af en FN-konventionen om afskaffelse af alle former for racediskrimination. I det sagkyndige embedsmandsudvalg i Justitsministeriet og her i Tinget har det således været opfattelsen, at vi konventionsmæssigt er forpligtet til at have bestemmelsen i straffelovens § 266 b, som den blev affattet i 1971.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at det er forslagsstillernes opfattelse, at § 266 b er unødvendig for opfyldelse af Danmarks internationale forpligtelser. Forslagsstillerne har dog ikke nærmere begrundet dette synspunkt, der som sagt er i modstrid med det, som hidtil har været antaget.

Det foreliggende lovforslag er en genfremsettelse af et forslag, som Fremskridtspartiet

[Justitsministeren]

fremstillede i 1990. Dette forslag vandt ikke tilslutning her i Tinget, og jeg mener ikke, at der senere er sket ændringer i forholdene, der kan føre til en anden vurdering; tværtimod er det vel netop i disse tider et meget dårligt signal at udsende, hvis racediskriminerende udtalelser afkriminaliseres.

Af disse grunde kan jeg ikke anbefale lovfor-slaget til vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

I Venstre er vi lige så optaget af at overholde internationale konventioner som justitsministeren, og for ikke at afspore debatten vil jeg gerne allerede nu spørge ministeren, hvilket afsnit af konventionen der får ministeren til at fremkomme med de synspunkter, jeg lige har hørt.

Den 20. juli 1993 fik jeg et svar fra ministeren i Retsudvalget, og jeg forstår svaret fra ministeren sådan, at vi er forpligtet til at kriminalisere udbredelse af ideer, der hviler på tro på racemæssig overlegenhed eller racehad, tilskyndelse til racediskrimination og alle volds-handlinger eller tilskyndelse til sådanne handlinger mod enhver race eller persongruppe af anden hudfarve eller anden etnisk oprindelse.

Men jeg mener ikke, det er det, der står i straffelovens § 266 b. Vi har voldsbestemmelser, vi har bestemmelser om æreskrænkelser osv., så vi kan straffe alle overgreb og har også mulighed for skærpelse af strafudmålingen for f.eks. etnisk vold. Men jeg forstår ikke ministerens svar som et krav om, at vi skal have netop den udformning af straffelovens § 266 b, som vi har i dag.

Ole Espersen (S):

Uden at foregribe ministerens svar havde jeg faktisk forberedt mig på at besvare det stillede spørgsmål – ikke fordi jeg vidste, fru Birthe Rønn Hornbech ville komme frem med det, men fordi jeg ville spørge Fremskridtspartiets ordfører, hvordan man kan sige, at man ikke har brug for denne straffebestemmelse, når der står netop det, fru Birthe Rønn Hornbech nævnte.

Der står, at vi forpligter os til at kriminalisere al udbredelse af ideer, der hviler på racemæssig overlegenhed, al tilskyndelse til diskrimination, tilskyndelse til voldshandling osv.

Man kan så stille det spørgsmål, om vi til fulde opfylder disse krav, for vi har begrænset straffelovens område til at omfatte trusler, nedværdigelser og forhånelser. Man kunne i og for sig godt forlange, og man kunne også forestille sig, at man fra FN's side ville gå endnu videre, end vi har gjort.

At forhåne og nedværdige er jo det samme som at sige, at vores race er alle andre overlegen, og trusler over for grupper af anden etnisk oprindelse er noget, vi skal forbyde. Men det behøver ikke at være forbudt i straffelovens voldsparagraffer, for som fru Birthe Rønn Hornbech ved, drejer bestemmelserne om æresfornærmelser og vold sig om vold, trusler og fornærmelser mod enkeltpersoner, ikke mod grupper i bred almindelighed. Vi har forpligtet os til at beskytte disse grupper efter bestemmelserne i racediskriminationskonventionen, og der er ingen anden paragraf, som dækker dette spørgsmål.

Men først og fremmest spørger jeg Fremskridtspartiet: Hvordan kan man på denne baggrund hævde, at en straffelovsbestemmelse slet ikke er nødvendig? Som ministeren sagde, hævder man det uden nogen begrundelse, men nu har jeg altså bedt om en konkret begrundelse på baggrund af det, jeg har ridset op.

I øvrigt er det da udmærket at tage en diskussion om ytringsfriheden; det skal Fremskridtspartiet ikke have utak for, for det er meget godt at gøre det en gang imellem. Så kan man spørge, som ministeren gjorde, om tidspunktet er det rette, når det drejer sig om netop dette emne. Efter min mening kan man faktisk godt – og det er jo det Fremskridtspartiet efterlyser – diskutere alle mulige samfundsrelevante problemer også vedrørende forskellige racer, etnisk oprindelse og nationaliteter osv., og man kan gøre det uden hverken at true, forhåne eller nedværdige. Hvorfor skulle det være nødvendigt i samfundsdebatten at true, nedværdige eller forhåne andre? Kan man ikke udmærket føre en debat om samfundsforhold uden at gøre dette? Det mener man åbenbart fra Fremskridtspartiets side at man ikke kan, men vi har en anden opfattelse.

Selvfølgelig kunne man vælge så at opsig konventionen; det har man da ret til, ligesom man kan opsig alle andre konventioner. Men jeg tror, det ville være meget svært at forklare, ikke mindst i denne tid, hvor alle erkender, at

[Ole Espersen]

der er en spirende racisme rundt omkring. Vi ser gang på gang, hvordan det kommer til udtryk i vore nabolande, og vi må notere, at internationale organisationer som FN og Europarådet er dybt foruroligede over spirende racisme, forhad, antisemitisme osv. Hvis vi netop i denne situation ville opsiges denne konvention – og det ville være nødvendigt, hvis vi skulle ændre straffeloven – tror jeg nok, man ville være meget, meget uforstående og meget, meget overraskede.

Vi har sammen med stort set alle FN's medlemslande påtaget os disse forpligtelser som et udtryk for solidaritet med dem, der i 1930'erne og både under og efter Anden Verdenskrig – tag Sydafrika som eksempel – led voldsomt under racediskrimination. Vi havde måske ikke særlig megen brug for paragraffer af den karakter, for det var jo ikke noget, der var udbredt herhjemme. Det bliver det måske – det kan vi frygte – men det er det ikke endnu, og det var det slet ikke, dengang man vedtog loven. Vi behøvede den måske ikke, men nu synes jeg nok, vi gør det.

Bestemmelsen var et udtryk for Danmarks og mange andre landes solidaritet med de befolkningsgrupper, racer og minoriteter, der havde lidt under raceforfølgelse. At slå en streg over denne solidaritet lige nu, hvor der måske er øget brug for den, ville efter vores opfattelse være et helt forkert tegn til omverdenen, og derfor må vi gå imod lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg har bedt om en kort bemærkning, fordi jeg på dette tidlige tidspunkt af debatten gerne vil slå helt fast, at Fremskridtspartiet ikke ønsker, at nogen skal forhånes, ydmyges og nedværdiges af andre; absolut ikke.

Jeg betragter i al beskedenhed mig selv som et menneske, der ikke lider af fordomme og går ind for den personlige frihed. Men vi har rejst spørgsmålet, fordi vi synes, at den pågældende paragraf er udtryk for ringeagt for demokratiet og ytringsfriheden. Det er bestemt ikke for at give grønt lys for, at man kan kalde hinanden, hvad man nu måtte finde for godt – bestemt ikke – og jeg tror også, hr. Ole Espersen godt ved det. Men jeg synes bare, jeg på dette tidlige tidspunkt vil sige, at hr. Ole Espersen har altså misforstået noget, hvis det er det, han har fået ud af Fremskridtspartiets forslag.

(Kort bemærkning).

Ole Espersen (S):

Jeg har ikke erfaring for, at fru Pia Kjærsgaard hverken truer eller forhåner nogen.

Nu skal man selvfølgelig passe på, hvad man siger, men lad os tage Fremskridtspartiet som helhed. Jeg erindrer i hvert fald, at dets stifter for ganske få år siden fra denne talerstol omtalte muslimerne som »arsenikken i det klare danske vand«. Det er en udtalelse, som efter min mening ikke er i overensstemmelse med de pligter, vi har påtaget os, og det er den slags ting, som nogle medlemmer af Fremskridtspartiet – i hvert fald hr. Glistrup – sagde dengang. Jeg mener ikke, det er nødvendigt at udtale sig på den måde i en debat.

Med hensyn til det generelle, som fru Pia Kjærsgaard nævnte, skal jeg sige, at vi har jo også andre bestemmelser i straffeloven, der regulerer forholdene mellem mennesker i en debat. Alle lande har straffebestemmelser vedrørende ringeagtsytringer, fornærmelser, injurier osv. i deres straffelove, og dem skulle man vel så også ophæve. Man kan godt sætte visse grænser for ytringsfriheden og alligevel have en fuldt fremkommelig og dybtgående samfundsdebat.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

På baggrund af den ordveksling, der just har fundet sted, føler jeg anledning til at sige, at Fremskridtspartiet i bemærkningerne til lovforslaget citerer straffelovens § 266 b i sin helhed og påstår, at den kan misbruges til uhensigtsmæssige indgreb i ytringsfriheden, og derfor vil jeg gerne citere ytringsfrihedsbestemmelsen i grundlovens § 77:

»Enhver er berettiget til på tryk, i skrift og tale at offentliggøre sine tanker, dog under ansvar for domstolene.«

Der er en sætning mere i paragraffen, men det relevante er det, jeg her har citeret om ansvar over for domstolene. Det indebærer helt klart, at man gennem lovgivning kan sætte grænser – ikke for friheden til at sige, skrive og udtrykke, hvad man vil, for enhver kan jo komme med racistiske udtalelser – men det sker under ansvar for domstolene, og domstolene dømmer efter de love, der findes.

[Arne Melchior]

Og det er jo ganske typisk, at Fremskridtspartiet nu for anden gang i løbet af nogle få år foreslår at fjerne netop denne paragraf i straffeloven, men derimod ikke injurieparagraffen. Her gælder nøjagtig det samme: Enhver kan udslynge injurier, men må muligvis efterfølgende finde sig i at få sine udtalelser bedømt af domstolene. Men fru Pia Kjærsgaard rystede på hovedet, da hr. Ole Espersen nævnte netop injurielovgivningen. Den vil Fremskridtspartiet altså ikke ophæve, og det ser jeg som noget tragisk og typisk for forslagsstillerne.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jamen prøv dog i hvert fald at gøre et forsøg på at forstå, hvad Fremskridtspartiet mener. Forsøg dog at forstå det.

Hr. Arne Melchior citerede ytringsfrihedsparagraffen, som jeg går 100 pct. ind for, og det er jo netop derfor, vi også har en injurielovgivning. Jeg er ikke tilhænger af, at man skal kunne sige hvad som helst til hvem som helst, jeg synes, vi skal opføre os ordentligt over for hinanden. Men vi har en speciel paragraf, straffelovens § 266 b, som omhandler nogle menneskegrupper af anden race, hudfarve, national eller etnisk oprindelse, tro eller seksuel orientering.

Man kan straffe efter denne paragraf sideløbende med injurielovgivningen, og det er rent faktisk alene det, Fremskridtspartiet synes er forkert. Vi har en injurielovgivning, så den kan vi da benytte os af. Jeg må indrømme, at en gang imellem har jeg såmænd selv følt mig fristet til at benytte mig af den; men ved nærmere eftertanke er jeg altså kommet på bedre tanker.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Når fru Pia Kjærsgaard holder så meget af injurieparagraffen, vil fru Pia Kjærsgaard måske også påstå, at forpligtelserne over for FN's racediskriminationskonvention bliver opfyldt med injurieparagraffen. Injurieparagraffen kan enkeltindivider som fru Pia Kjærsgaard, jeg selv og alle andre bruge, hvis vi opfatter en ytring som krænkende for os og vores egen selvforståelse og selvopfattelse, men mener fru Pia Kjærsgaard, at den skulle opfylde vores forpligtelser i forhold til FN's racediskriminationskonvention?

(Kort bemærkning).

Ole Espersen (S):

Jeg vil sige en gang til for en sikkerheds skyld, selv om det også er blevet sagt adskillige gange – i 1990, tror jeg det var, da Fremskridtspartiet første gang fremsatte forslaget – at injurielovgivningen forudsætter, at der er sket en personlig krænkelse af en anden persons ære eller fremsat beskyldninger mod hans hæderlighed osv. Men hvis man tager de sager, Fremskridtspartiet nævner, hvor der er sket domfældelse, er der netop ikke tale om personlige krænkelse. Der er tale om, at en person har hævdet, at fremmedarbejdere ødelægger vore unge ved salg af narkotika, og en anden har sagt, at de nasser på vort sociale system og kommer herop med hash, narkotika og prostitution i kølvandet. Den slags generelt nedvurderende eller forhånende udtalelser er vi forpligtede til at kriminalisere og straffe, og de er ikke under nogen omstændigheder omfattet af paragrafferne om æresfornærmelser, injurier osv. Derfor er de to regelsæt helt, helt forskellige, og man kan altså ikke nøjes med blot det ene sæt.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg tror helt klart, der er et misforhold mellem justitsministerens konklusion om forholdet til FN-konventionen og det, man rent faktisk bør forholde sig til.

Hr. Ole Espersen kommer med nogle tilfælde, hvor nogle personer ifølge den pågældende paragraf på andres vegne kan anlægge en eller anden sag, og her må jeg sige, at jeg er 100 pct. uenig. Hvorfor i alverden skulle man dog det?

Jeg ved ikke, om det var hr. Arne Melchior eller hr. Ole Espersen, der refererede nogle udtalelser, der er fremsat her fra Folketingets talerstol på et tidligere tidspunkt i Fremskridtspartiets historie; men hvad har den paragraf dog hjulpet i de tilfælde? Brugte man den paragraf på det tidspunkt – mig bekendt gjorde man det ikke – eller var det blot noget, man kunne harcelere over?

(Kort bemærkning).

Ole Espersen (S):

Jeg nævnte udtrykkeligt, at hr. Glistrup i sin tid udtalte disse vederstyggelige bemærknin-

[Ole Espersen]

gør fra denne talerstol, og som fru Pia Kjærsgaard ved, er der en særlig beskyttelse for os, som taler fra denne talerstol. Den kan ophæves, men der er fast tradition for, at man ikke gør det, fordi vi vil have en særlig udviklet ytringsfrihed her.

Så er der desværre nogle, der misbruger den, og det er selvfølgelig trist og kedeligt, især når misbruget går ud over andre religioner f.eks. Men der findes en særlig immunitet, som Folketinget altid har respekteret, fordi man har troet på, at folketingsmedlemmerne trods alt kunne tage en debat uden at forhåne, nedværdige og true andre. Det er gået galt en gang imellem – eller det er måske ikke rigtigt at sige sådan, det har nok været bevidst – og det kan da godt være, man skulle have ophævet immuniteten og rejst tiltale. Men det har vi altså ikke tradition for at gøre, for vi stoler på, at medlemmerne kan optræde nogenlunde rimeligt i forholdet til hinanden.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Fru Pia Kjærsgaard, en kort bemærkning, og så vil jeg mene, vi er tilbage ved talerlisten.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Det var hr. Ole Espersen selv, der gav bolden op ved at nævne den episode fra Folketingets talerstol, fordi hr. Ole Espersen havde til hensigt at henvise til straffelovens § 266 b. Jamen hvorfor gør hr. Ole Espersen det, når det ikke kan bruges til noget? Det ved jeg udmærket godt det ikke kan, for jeg var selv ude for det så sent som i går eftermiddag, hvor den forhenværende socialdemokratiske statsminister i den grad udtrykte sig under lavmålet fra Folketingets talerstol.

Det er korrekt, at man har en vis immunitet, når man står her, for så kan man ikke blive truet med injurielovgivningen eller straffelovens § 266 b. Det havde været lige så berettiget at gøre det i går som i de tilfælde, hr. Ole Espersen henviste til, hvor det er sket tidligere. Men vi kan bare ikke bruge det til noget, for det er rigtigt, som det blev fremført, at uanset hvad man siger fra denne talerstol, er man på en eller anden måde beskyttet, og det er også o.k.

Fischer (KF):

Hovedelementet i den lovparagraf, som det

te lovforslag omhandler, blev vedtaget i 1971, for at Danmark på linje med de andre nordiske lande kunne ratificere FN's konvention af den 21. december 1965 om afskaffelse af alle former for racediskrimination.

Vi mener i den konservative folketingsgruppe, at det var en rigtig beslutning. Folketinget dengang traf i bred enighed, og vi mener ikke, at der i mellemtiden er indtruffet forhold, der giver grundlag for at omgøre beslutningen. Til løb til racistisk adfærd – undertiden i voldelig form, som vi har set andre steder i Europa i de senere år, men som vi heldigvis stort set har været forskånet for herhjemme – er bestemt ikke nogen god baggrund for at svække den beskyttelse mod krænkelser, som straffeloven indeholder, og som betyder, at der umiddelbart kan gribes ind, hvis grupper af mennesker trues, nedværdiges eller forhånes på grund af race, hudfarve eller etnisk oprindelse.

Det Konservative Folkeparti tillægger som vel nok alle andre partier her i landet ytringsfriheden stor betydning, og vi mener, at ytringsfriheden skal have vide rammer. Dette hensyn spillede imidlertid også en væsentlig rolle under debatten i 1970-71, som gik forud for lovens enstemmige vedtagelse i Folketinget. Vi vil selvsagt fortsat følge retspraksis på området, og vi har noteret, at landsretten i en sag fra 1988 fandt, at hensynet til menings- og ytringsfriheden gjorde, at loven måtte fortolkes således, at forhold af mindre grovhed holdes uden for det strafbare område under henvisning til lovens forarbejder. Jeg kunne også her henvise til debatten i 1970-71.

Vi tillægger det samtidig stor betydning, at § 266 b i straffeloven betyder, at Danmark som et led i sin aktive FN-politik fortsat kan bidrage til FN's konvention om afskaffelse af alle former for racediskrimination. Jeg vil også gerne henvise til kapitel 1 i De Forenede Nationers pagt; her nævnes pagtens formål og grundsætninger, og der tales om at styrke og fremme respekten for fundamentale frihedsrettigheder for alle uden forskelsbehandling på grund af race, køn, sprog eller religion.

Der foreligger en klar tilkendegivelse fra justitsministerens side om, at en ophævelse af straffelovens § 266 b betyder, at vi ikke længere vil kunne opfylde vores forpligtelser efter racediskriminationskonventionen. Denne tilkendegivelse og forarbejderne til 1971-loven,

[Fischer]

hvor jeg også kunne henvise til daværende justitsminister Knud Thestrups tale, taler for sig selv.

Den konservative folketingsgruppe er således, ud fra de forhold jeg i øvrigt har nævnt, imod at ophæve denne paragraf i straffeloven.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Som vi også har skrevet i bemærkningerne til lovforslaget, fremsatte Det Konservative Folkeparti så sent som sidste sommer udtalelser i direkte tv-udsendelser om, at man ville afskaffe denne paragraf, så jeg forstår ikke Det Konservative Folkepartis holdning. Det skete først i TV-Avisen og derefter i et sommerprogram, som foregik på en eller anden ø. Det var Det Konservative Folkepartis klokkeklare holdning, og der var ikke noget at tage fejl af.

(Kort bemærkning).

Fischer (KF):

Der er fuld overensstemmelse mellem den holdning, jeg har givet udtryk for i dag på den konservative folketingsgruppes vegne, og den politik, den konservative folketingsgruppe førte i 1970-71.

Der har været en sommerdebat, og der har været nogle private tilkendegivelser; sådan er dansk politik, og det ved fru Pia Kjærsgaard udmærket. Jeg har talt på den konservative folketingsgruppes vegne. Den politik, jeg har givet udtryk for i dag, er helt i overensstemmelse med vores udgangspunkt, og vi mener, det er rigtigt at fastholde det udgangspunkt.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Skal jeg forstå det på den måde, at Det Konservative Folkeparti siger én ting her og en anden ting i TV-Avisen og i en direkte tv-udsendelse?

Jeg skal henvise til, at det var daværende gruppeformand, afdøde hr. Lars P. Gammelgaard, der udtalte sig til TV-Avisen, så det var ikke en hr. hvem som helst, der kom med den udtalelse. Der var ikke klippet eller båndet noget, det var den direkte TV-Avis, og senere optrådte han i en anden direkte udsendelse.

Men det er i orden, at Det Konservative Folkeparti har den opfattelse. Det er klart, at det,

der bliver tilkendegivet fra Folketingets talerstol, er det, der står til troende. Men jeg må så bare sige, at det undrer mig, at man kan sige den ene ting i en tv-avis, og så forholde sig på en anden måde her. Men jeg er helt med på, at det nu er Det Konservative Folkepartis holdning.

(Kort bemærkning).

Fischer (KF):

Fru Pia Kjærsgaard har været medlem af dette høje Ting i mange år og kender det politiske livs vilkår ud og ind. Netop derfor burde fru Pia Kjærsgaard allerede have erkendt den politiske sammenhæng, og fru Pia Kjærsgaard kan næppe være i tvivl om, at når det drejer sig om lovforslag eller beslutningsforslag, udtaler partiernes ordførere sig på partiets vegne fra denne talerstol. I det politiske liv kommer der en masse tilkendegivelser i årenes løb. Det, der tæller, er tilkendegivelserne om, hvorledes vi vil stemme her i folketingssalen, og jeg vil da gerne for god ordens skyld gentage, at vi vil stemme imod at ophæve denne paragraf.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Venstre støtter i princippet afskaffelse af den nævnte straffelovsbestemmelse, sådan som den er formuleret i dag, men det er klart, som jeg også allerede har været inde på, at vi naturligvis skal have sikkerhed for, at vi ikke kommer i strid med internationale konventioner. Det er den ene grund til, vi ikke selv har fremsat forslag om det, selv om vi i årevis har sagt, at vi ønskede den afskaffet.

Det andet, der er meget afgørende for os, hvis man skal tale om afskaffelse af racismeparagraffen, er – og netop derfor har vi ikke fremsat forslag – at der skal være et bredt flertal i Folketinget for at afskaffe den. Det må ikke hedde sig – med rette eller med urette – at det er bestemte opfattelser af den udlændingepolitiske debat, den ene side i salen, som nu får gennemført et sådant forslag, for så er vi lige vidt.

For Venstre hænger ønsket om en afskaffelse af bestemmelsen netop ikke sammen med indholdet af vores eller andres udlændingepolitiske synspunkter, og vores ønske om ophævelse er ikke en accept af den debat, der foregår. Det er heller ikke en accept af forslagsstillerens måde at skrive lovforslagets bemærk-

[Birthe Rønn Hornbech]

ninger på, som jeg jo gang på gang har kritiseret fra Folketingets talerstol. Det er alene det frie ord og den frie debat, den demokratiske samtale i frihed, der er afgørende for Venstre.

Så er det også afgørende for Venstre, at udlændinge opfattes som enkeltindivider og ikke bare som en gruppe. Det er jo ikke tilfældigt, at grundlovens frihedsrettigheder, herunder ytringsfriheden, som er nævnt i dag, og religionsfriheden netop ikke skelner mellem hverken Per eller Poul eller mellem hedninger og jøder eller mellem negre og kinesere. Det, der er det fornemme ved vores grundlov, er, at frihedsrettighederne gælder det enkelte menneske, der er til stede her i Danmark; fornemme kan det egentlig ikke være. Ved at formulere de grundlovssikrede frihedsrettigheder som individuelle rettigheder, der gælder enhver og altså i princippet uden hensyn til alder, tilhørsforhold, køn og race og med det eneste krav, at man skal være her i landet, har grundlovens givere tilkendegivet, at vi i Danmark som nævnt tager udgangspunkt i det enkelte menneske. Vi betragter også udlændinge og mindretal som enestående væsener, som ud fra deres eksistens som individer har krav på beskyttelse som individer og ikke bare som eksempelvis af en art i et eller andet mindretal.

Man kunne godt sige, at det at lovgive for et mindretal også kan være diskrimination af den enkelte. Racismeparagraffen er jo egentlig også i strid med hele tanken i straffeloven, der netop beskytter den enkelte.

Så kan man sige: Jamen skal udlændinge slet ikke have nogen beskyttelse over for særlige overgreb? Svaret er, at de naturligvis først og fremmest skal have præcis den samme beskyttelse som alle andre, og det kan de så få bl.a. efter reglerne om fredskrænkelser og æreskrænkelser.

Men når hr. Ole Espersen, som er kyndig på området, siger, at denne paragraf måske slet ikke er god nok, vil jeg sige: Så lad os se på den. Det, vi ønsker, er at afkriminalisere, skal vi sige de mindre ting. Hvis hr. Ole Espersen ønsker en bestemmelse om folkedrab, eller – som det er beskrevet i ministerens svar – om forfølgelse, der bygger på racemæssig overlegenhed, mener vi det er en helt anden sag. Vi vil meget gerne være med til at diskutere det og i det hele taget få afklaret, hvilke forpligtelser vi efter konventionerne har til en ganske bestemt formulering i straffeloven.

Meningen med menneskerettighederne og konventionerne synes vi ikke kan være, at man kan forhindre den frie debat. Jeg vil gerne henvise til den sag, der i øjeblikket verserer, grøn-jakkesagen, som viser, at det kan være et problem med den bestemmelse, vi har i dag. Venstre og Fremskridtspartiet er jo ikke de eneste, der har hævdet det.

Så vil jeg i øvrigt sige som den vigtigste begrundelse for det her, at hvis vores demokrati ikke kan tåle ytringsfrihed og fremsættelse af yderliggående meninger, hvis vi er nødt til at kriminalisere bestemte meninger, er demokratiet ilde stedt. Det er vigtigt for Venstre at gentage om og om igen, at fravær af straffelovsbestemmelser og forbud ikke skal forveksles med vores accept af alle mulige meninger og standpunkter. Afskaffelsen af denne bestemmelse, som den i dag er udformet, er for mig en demokratisk nødvendighed, så vi kan diskutere udlændingepolitiske spørgsmål fuldstændig på lige fod med alle andre.

Vi mener, at på netop dette område er der mere end noget andet sted brug for en demokratisk samtale; der er brug for en dialog. Vi er meget enige med SF's Poul Dam, der i 1970 sagde, at det er ikke statens opgave at foreskrive borgerne visse meninger eller fratage dem retten til visse andre meninger. Selv de mest skadelige opfattelser har ret til at eksistere og komme til udtryk. Det er udtryk for en primitiv moralistisk tankegang at tro, at man kan bekæmpe det, som bør bekæmpes, ved at kriminalisere det. Det tilslutter vi os.

Så skal jeg sige til sidst, at vi såmænd ikke har noget ønske om, at dette lovforslag kommer til afstemning. Lad os nu afvente grøn-jakkesagen, og lad os få diskuteret vores forhold til konventionerne.

(Kort bemærkning).

Svend Aage Jensby (V):

Jeg føler trang til straks at meddele, at jeg stemmer imod lovforslaget. Jeg finder af mange af de grunde, som hr. Ole Espersen har fremført, helt at kunne afvise forslaget. Det er en lovbestemmelse, § 266 b, der blev indført i 1971 efter et grundigt forarbejde, et grundigt betænkningsarbejde; den blev udvidet i 1987, baggrunden herfor har vi hørt: Det var nødvendigt af hensyn til ratifikation af vores FN-racediskriminationsbestemmelse.

[Svend Aage Jensby]

Der er ikke sket noget siden, der kan føre til en ophævelse af bestemmelsen, og jeg vil sige, at tiden – i Tyskland f.eks., i Sverige og vel egentlig også i Danmark – ikke ligefrem er til at udsende et signal, der giver frit løb for disse angreb på en bred masse. Det er juridisk forkert, når man hævder, at der er et strafferetligt værn i ærekrænkelsesbestemmelserne og i voldsbestemmelserne; det har hr. Ole Espersen juridisk redegjort for.

Jeg har selv deltaget i den udlændingepolitiske debat, og jeg har ikke følt min debatform indskrænket på grund af denne bestemmelse; mange andre har deltaget i udlændingebatten, og det kan man sagtens gøre på normal og anstændig vis, selv om vi har straffelovens § 266 b. Hvis Danmark er utilfreds med FN-konventionen, må man arbejde i FN for at få den ophævet, og så kan man tage stilling. Men så længe vi har FN's konvention, som vi nødvendigvis må tiltræde med den FN-politik, vi fører, kan jeg bestemt ikke støtte lovforslaget.

Jeg tænker med gru på højesteretsdommen i 1989, s. 390. Udtalelsen, der var faldet, var:

»Niggere, de skulle være fri mennesker – mand, det er jo ikke mennesker, det er dyr.«

Hvis ikke vi havde haft denne bestemmelse, ville der ikke have været en strafferetlig mulighed for at ramme personer, der siger sådan noget. Jeg tænker i den forbindelse på, at der i Normandiet ligger mange niggere, om jeg så må sige, negersoldater, der var med til at befri Europa.

Ebba Strange (SF):

Jeg vil starte med at sige, at SF helt klart går imod Fremskridtspartiets forslag; så er det sagt.

At SF i de 23 år, bestemmelsen har eksisteret i den danske straffelov, har været opmærksom på forholdet mellem ytringsfriheden på den ene side og racediskrimination på den anden, er klart, og fru Birthe Rønn Hornbech har såmænd gjort SF den store ære at nævne nogle af SF's daværende ordfører Poul Dams bemærkninger i debatten i 1970-71. Hun glemte at sige, at debatten også dengang sluttede med, at SF støttede indførelsen af § 266 b.

I dag finder vi det i hvert fald helt forkert at ophæve den. Der er blevet sagt, at der er ikke sket noget siden, som skulle begrunde en ophævelse; jeg vil snarere sige tværtimod. Der er

sket noget, som gør det mere nødvendigt end nogen sinde at vi har den.

Vi skal være opmærksomme på, hvad der egentlig står. Nu har vi haft en debat om denne paragrafs forhold til injurielovgivning og æreskrænkelser. Men der står faktisk, at ytringerne skal være rettet mod en gruppe personer. Gruppen skal gennem ytringerne trues, forhånes eller nedværdiges. Jeg kan ikke begribe, at man ikke kan føre en spændende samfundsdebat og give udtryk for alle sine meninger og de synspunkter, man har, også når det drejer sig om andre mennesker, uden at man behøver at ty til ytringer, der truer, forhåner eller nedværdiger. Jeg er bange for, at hvis man ikke kan klare debatten uden at gøre de ting, jeg lige har nævnt, trænger man til at træne sin sproglige formåen. Vi skal passe på med forråelsen hos os selv, hvis vi tyer til at anvende sådanne ytringer.

Derfor synes jeg også, det er helt forkert, at fru Birthe Rønn Hornbech drager forholdet mellem den enkelte og gruppen ind i denne debat. Det er klart, at vores grundlov kender vi, og den beskytter enkeltindividet. Den er vi glade for; den har vi, og det er godt. Men vi lever altså i en verden, hvor grupper af mennesker bliver udsat for diskrimination, nedværdigende behandling.

Jeg har haft den store fornøjelse at tilbringe tre uger i Sydafrika for nylig. Glæden, euforien over at høre til den gruppe af mennesker – det er jo ikke engang et mindretal, det er et stort flertal – der kastede forhånelser og nedværdigelses åg af sig ved et frit valg, var stor, men den gav også én en oplevelse af, at vores demokrati, vores menneskerettigheder, alt det, vi slås for, alt det, vi går rundt i hele verden og kæmper for fra Danmarks side, ikke kun er et spørgsmål om enkeltindivider. Det kan også være et spørgsmål om grupper.

Så synes jeg i øvrigt, det er et utrolig uhenigtsmæssigt tidspunkt at rejse debatten på fra Fremskridtspartiets side. Et fascistisk parti er kommet til regeringsmagten i Italien. Vi ved noget om nazisme og fascisme og deres syn på diskriminering af andre befolkningsgrupper. Vi ved, at der har været stigende racisme i mange europæiske lande i de senere år. Vi ved, at en række af vores indvandrere er udsat for mere diskrimination i disse år, end de var for 20 år siden. Så signalet er fuldstændig forkert.

[Ebba Strange]

Så har vi haft hele debatten om, at hvis vi fjerner paragraffen, bliver vi nødt til at træde ud af konventionen, og det ville godt nok være et dårligt signal over for omverdenen i en periode, hvor vi netop snakker så meget om menneskerettigheder. Ellers skulle vi indføre en anden straffelovsbestemmelse, for der står udtrykkeligt, at vi skal kriminalisere den slags. Men det er ikke det, Fremskridtspartiet foreslår. De foreslår den bare fjernet, og det betyder, at vi skal træde ud af konventionen.

Vi kan drømme om en tid – og jeg tror, vi alle sammen vil se frem til den med glæde og lykke – hvor en sådan paragraf var overflødig, fordi alle mennesker betragtede hinanden som ligeværdige som personer, som grupper. Men det er bestemt ikke den tid, vi lever i her i 1990'erne. Det synes jeg nok situationen rundt omkring i verden viser os. Derfor: Nej tak!

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Nu har jeg hørt det et par gange. Og efter fru Ebba Stranges tale må jeg så slå fast, at Fremskridtspartiet forbeholder sig sin demokratiske ret til på ethvert tidspunkt at fremsætte forslag her i Folketinget. Det er ganske enkelt ikke rimeligt, at der er ordførere fra andre partier, som går herop og siger, at tiden er mere eller mindre uhensigtsmæssig. Det er ganske enkelt ikke rimeligt.

Lad mig med det samme sige til justitsministeren: Jeg vil gerne have en meget nærmere belysning end de bilag, ministeren har afleveret til Retsudvalget, af, hvad dette betyder i forhold til vores internationale konvention. Jeg vil gerne have at vide, hvordan de andre lande, der også har tilsluttet sig denne konvention, stiller sig til denne paragraf. Jeg er overbevist om, at det er rent fup og ikke fakta, når nogle ordførere siger, at vi nærmest bliver smidt ud, hvis ikke vi bibeholder denne § 266 b.

Så kan jeg ikke nære mig for at sige til hr. Svend Aage Jensby: Er hr. Svend Aage Jensby enig i hele paragraffen, også den seneste tilføjelse, der kom ind? Synes hr. Svend Aage Jensby, at det er så god en paragraf, at den skal bibeholdes i sin fulde ordlyd, eller er det kun noget af den, hr. Svend Aage Jensby kan stå inde for?

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Jeg vil gøre fru Pia Kjærsgaard opmærksom på, at det, vi diskuterer i øjeblikket, faktisk er retten til at ytre sig.

Jeg har hverken truet, forhånet eller nedværdiget Fremskridtspartiet ved at sige, at jeg ikke finder, at tidspunktet er særlig hensigtsmæssigt for fremsættelsen af dette forslag. Jeg har ikke engang angrebet Fremskridtspartiets ret til at fremsætte et hvilket som helst forslag på et hvilket som helst tidspunkt. Men jeg har da lov til stilfærdigt at sige, at jeg ikke synes, det er noget særlig hensigtsmæssigt tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Svend Aage Jensby (V):

Jeg er helt enig med fru Pia Kjærsgaard i, at den lovændring, som kom i 1987, var rigtig og fornuftig, og jeg støtter den fortsat.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Det var jo noget nyt. For det mener jeg ganske bestemt ikke, hverken Venstre eller De Konservative på daværende tidspunkt gjorde. Men Venstre synes åbenbart, det er helt i orden nu, at man siger: Udtalelser med baggrund i race, hudfarve, national eller etnisk oprindelse, tro eller seksuel orientering kan blive straffet med bøde, hæfte eller fængsel i indtil to år.

Må jeg så spørge hr. Svend Aage Jensby: Er der andre grupper, hr. Svend Aage Jensby vil have ind i det her? Nu synes jeg snart, det begynder at udvikle sig. Er der andre grupper, som kan være udsat for diskrimination i dette samfund, som hr. Svend Aage Jensby vil have ind i denne her paragraf?

Jeg fatter simpelt hen ikke Venstres synspunkt i denne sag; det gør jeg med min bedste vilje ikke.

(Kort bemærkning).

Svend Aage Jensby (V):

Jeg skal love formanden, at det bliver den sidste korte bemærkning.

Til fru Pia Kjærsgaard vil jeg sige, at for det første var jeg ikke medlem af Folketinget i 1987 og kan ikke tage ansvaret for, hvad der

[Svend Aage Jensby]

dengang skete. For det andet har jeg udtrykkeligt tilkendegivet, at jeg i hvert fald er sikker på, at jeg stemmer imod forslaget.

Der er såmænd ikke noget usædvanligt i, at vi kan have forskellig opfattelse i Venstre. Det er også kommet til udtryk f.eks. under tamilsags- og rigsretsagsdebatten, og det er kommet til udtryk i andre sammenhænge. Sådan er mit standpunkt altså.

Arne Melchior (CD):

Jeg har jo allerede i en kort bemærkning tidligere i debatten stort set gjort rede for CD's holdning. Jeg skal minde om min henvisning til grundlovens § 77, hvor der altså står, at man har retten til at gøre enhver af sine tanker offentlige, dog under ansvar over for domstolene. Derfor betegner jeg det som totalt urigtigt – det er heller ikke forsøgt dokumenteret i øvrigt – at der ved § 266 b skulle være tale om nogen som helst begrænsning i enhver persons ret til at sige hvad som helst, dog under ansvar over for domstolene og altså inden for lovgivningen.

Jeg vil gerne takke ministeren for hans tale, og jeg vil takke en række af ordførerne. Jeg synes, det var strålende, at hr. Ole Espersen på et tidligt tidspunkt netop spurgte, hvad Fremskridtspartiet kan have imod, at man har restriktioner med hensyn til at true, forhåne og nedværdige en række grupper. Det synes jeg var fremragende.

Jeg kan også helt tilslutte mig hr. Fischers og ikke mindst fru Ebba Stranges ord, som jeg gør til mine, og jeg havde som eneste stikord – altså i stedet for et manuskript – noteret mig ordet tidspunktet. Selvfølgelig kan fru Pia Kjærsgaard og hvem som helst – det står i grundloven – fremsætte et hvilket som helst forslag til hver en tid; det har ethvert folketingsmedlem ret til, så det har fru Ebba Strange overhovedet ikke sat spørgsmålstegn ved. Men på et tidspunkt, hvor der over Europa både i Øst og Vest går racistiske strømninger, skulle så nyheden fra Danmark – fru Ebba Strange kaldte det signalet – være den, at her i landet ophæver vi enhver restriktion med hensyn til det? Det ville være tåbeligt, det ville være landsskadeligt, hvis det skulle være det image, som skulle klisvises på Danmark; og det var jo det, der ville være nyheden.

Derimod var jeg meget bestyrtet over fru Birthe Rønn Hornbechs ordførertale, og jeg forstår, at hun sluttede med at sige, at hun ikke ønskede at diskutere afstemningen om dette forslag nu. Jeg vil da gerne fritte fru Birthe Rønn Hornbech med hensyn til, hvad hun ville stemme, hvis lovforslaget fremmes til afstemning. Det kan jo tænkes – enten nu eller senere i kalenderåret. Så vil jeg sandelig håbe, at fru Birthe Rønn Hornbech enten vil stille med en bedre formulering eller stemme imod afskaffelsen af denne paragraf. For hvad galt skulle der være i, at man ikke må forhåne og true de persongrupper, der her er tale om?

Med sædvanlig smagløshed skriver Fremskridtspartiet i sit forslag, at så skulle man også have andre grupper med, og man nævner udtrykkeligt handicappede og rødhårede. Nu har jeg været så heldig ikke at blive handicappet, men jeg så da gerne, at de handicappede var omfattet af det. Men rødhåret har jeg i hvert fald været, selv om det måske ikke kan ses mere i dag, og jeg er da blevet forhånet i betydningen drillet i den anledning, men jeg er i hvert fald aldrig blevet truet eller nedværdiget. Selvfølgelig skal vi have lov til at drille hinanden, men under ansvar over for domstolene i henhold til de love, Folketinget har vedtaget. Derfor synes jeg, at Fremskridtspartiet atter en gang har held til at trække et alvorligt emne ned på pjat- og banalplanet, som gør, at afsmagen er yderligere stærk.

Jeg gentager min bemærkning fra tidligere i debatten: Hvornår ser vi fra Fremskridtspartiet et forslag til afskaffelse af injurieparagraffen, som jo i givet fald vil være lige så indskrænkende for den frie meningsudveksling her i landet, hvad den altså ikke er? Dér gør Fremskridtspartiet sig ikke umage, men hvis det er folk af andre etniske grupper, andre racer og andre overbevisninger, er der ingen grænser for opfindsomheden og ihærdigheden hos Fremskridtspartiet med hensyn til at vise, at det er kun dem, altså Fremskridtspartiet, der går ind for ytringsfriheden, mens alle vi andre har censurønsker.

Det er for resten en sjov sætning i grundlovens § 77, hvor der står, at censur ingensinde kan indføres på ny. Det er sjældent, tror jeg nok, måske einmalig, at en lov siger, at den aldrig kan ændres i den eller den retning. Det er vel altid lovgiverne eller folkeafstemningen, der bestemmer det, når det kommer til stykket.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Det var dog utroligt, må jeg sige. Altså jeg er simpelt hen målløs over, at en debat om den grundlovssikrede ytringsfrihed her i landet kan få nogle folketingsmedlemmer så meget op af stolene. Hvad er det dog for noget? Jeg vil sige til hr. Arne Melchior: Skal vi ikke lige forsøge at komme lidt ned på jorden igen? Det, det drejer sig om, er en enkelt paragraf i straffeloven. Må jeg bede enten justitsministeren eller hr. Ole Espersen, som jeg anser for at have god forstand på de her dele, bekræfte, om det ikke forholder sig sådan, at uanset om denne fuldstændig overflødige, latterlige og ligegyldige paragraf bliver afskaffet, kan vi stadig påberåbe os domstolenes indgriben, hvis vi føler, at vi bliver forulempet?

Jeg ønsker ikke, at man skal gå og kalde hinanden for hvad som helst. Jeg ønsker, at der indimellem skal være grænser for, hvordan man kan tale til og om hinanden; det synes jeg ganske afgjort. Jeg synes, vi skal opføre os ordentligt, og det var der nogle der godt kunne trænge til at lære. Men det, jeg synes der er i vejen med denne paragraf, er, at man har to grupper inde i den. Det er for meget, det er overflødigt, det er latterligt, og det er det, Fremskridtspartiet ønsker at afskaffe. Vi ønsker ikke at afskaffe en lovgivning, der gør det muligt, at man i visse tilfælde kan få en dom for, at nu har man ryggen fri med hensyn til den ene eller den anden beskyldning.

Jeg vil gerne bede enten hr. Ole Espersen – og meget gerne så upolemisk, som det nu kan lade sig gøre – eller justitsministeren om at bekræfte, at den ret har man stadig, selv om denne paragraf bliver afskaffet.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Hr. Arne Melchior spørger, hvad jeg vil stemme, hvis sagen skulle komme til tredje behandling inden for de næste fire arbejdsdage, må det jo så være. Jeg vil svare hr. Arne Melchior, at som han ved fra dagspressen og fra mine udtalelser her i Folketingssalen, skammer jeg mig ikke over at sige, at sagerne skal behandles grundigt, før jeg tager stilling. Det gælder også i denne sag.

Men den ordførertale, jeg holdt, var et resultat af forhandlingerne på Venstres gruppemøde i dag blandt de tilstedeværende, og der var holdningen fortsat, som den altid har været: Princippet vil vi have afskaffet; vi mener, at denne paragraf er skadelig for den frie debat. Men jeg har også tilføjet i dag, at det godt kan være, som hr. Ole Espersen var inde på, at der er grovere forhold, vi ikke har ramt, og som vi burde kriminalisere.

Så må jeg da sige, at efter at fru Pia Kjærsgaard nu har kaldt bestemmelsen ligegyldig, er jeg selvfølgelig ikke blevet mere venligsinde over for et forslag, der kun har én linje, og hvor bemærkningerne mere går på at citere Lars P. Gammelgaard og mig, for det er jo ikke seriøst. Men jeg håber, at også forslagsstilleren er enig i, at vi skal bruge dette lovforslag til at se på, hvad vore forpligtelser er efter internationale konventioner. For de forudsætter i hvert fald ikke, at straffeloven skal se ud lige præcis, som den gør i dag; det er jeg helt sikker på.

Så er jeg i øvrigt enig med fru Ebba Strange, hvis partifælle jeg også citerede, i, at tidspunktet for fremsættelsen skal være, når der er et bredt flertal. Det må ikke hedde sig, at afskaffelsen af bestemmelsen bliver identificeret med en bestemt udlændingepolitisk opfattelse; det ville være meget skadeligt.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jeg kan anmelde enighed med fru Pia Kjærsgaard, når hun siger, at justitsministeren og hr. Ole Espersen har god forstand på de dele; det synes jeg også de har på mange andre dele. Og de har begge klart sagt, at det ikke vil være medholdeligt med en international konvention, hvis vi strøg paragraffen.

At vi er oppe på naglerne, synes jeg ikke fru Pia Kjærsgaard skulle være utilfreds med. Og med hensyn til at komme ned på jorden: Hvor jorden er, bestemmer enhver jo for sig selv, og sin stemmeføring har man vel lov til at bruge, som det nu falder én naturligt.

Må jeg sige, at jeg også har kritik mod paragraffen, men det er mere mod dens anvendelse, fordi domspraksis, som delvis refereres i bemærkningerne, ikke nævner de meget milde straffe, der er blevet ikendt dér, hvor skyld er blevet fastslået ved domstolene. Paragraffen siger: bøde, hæfte eller fængsel i indtil to år. Og

[Arne Melchior]

der er altid kun tale om meget små bøder, så det er faktisk alt for billigt. Så skulle der endelig ske noget med paragraffen, skulle den skærpes som et signal til domstolene om, hvor vigtigt det er.

Må jeg så sige til fru Birthe Rønn Hornbech, at selvfølgelig skal der være grundige overvejelser, før man beslutter sig. Men det fremgik dog af fru Birthe Rønn Hornbechs ordførertale, at hun og hendes parti i årevis har beskæftiget sig med denne paragraf. Nu har hun altså før gruppemødet i dag haft kendskab til i meget lang tid, at dette forslag ville blive fremsat – og det var altså i 1990 i Venstres gruppe – så det ville være mere naturligt, hvis Venstre i dag var i stand til at sige, at de ikke ønsker at stemme for forslaget.

Fru Birthe Rønn Hornbech kunne ikke engang få sig til at sige, at hun ville stemme blankt, næh, hun holder alle muligheder åbne. Det skuffer mig, og det græder jeg over, for jeg kender fru Birthe Rønn Hornbech. Egentlig har jeg opfattelsen af hende på en lidt anden måde, jeg havde en anden vurdering. Jeg er ked af, at hun ikke kan mande sig op til det, men så er der det gode ved det, at hun ønsker sig et stort flertal, og det bliver da ikke i denne dronnings tid – og gid hun må leve længe – at fru Birthe Rønn Hornbech får et stort flertal, så det vil også yderligere hjælpe Venstre i beslutningsprocessen.

Elisabeth Arnold (RV):

Det virker, som om Fremskridtspartiet vel tidligere i denne debat har hidset sig voldsomt op over, at man får en debat om ytringsfriheden på et højt intellektuelt niveau, synes jeg, som følge af dette forslag.

Jeg synes ikke, Fremskridtspartiet skal have utak for at fremsætte forslaget, uanset at jeg heller ikke synes, at tidspunktet er valgt. Men vi får jo altid en god debat om sammenstødet mellem ytringsfrihed og injurier og racismelovgivningen og de paragraffer, vi taler om her, ved disse lejligheder, og det synes jeg ikke gør noget. Det er trods alt her, vi skal diskutere disse ting, og det er godt, vi får lejlighed til det en gang imellem, så det hele ikke drukner i tekniske detaljer, men at vi også kan diskutere principper en gang imellem.

Fremskridtspartiet har gjort sig umage med at finde citater fra forskellige partier i deres be-

mærkninger til lovforslaget. Der er citater fra en prominent socialdemokrat, der er citater fra Det Konservative Folkeparti og citater fra fru Birthe Rønn Hornbech. Der er også citater nævnt tidligere i debatten, at der har været SF'ere, der har udtalt sig til fordel for at afskaffe denne paragraf. Jeg skal ikke gøre mig til gloriepudser og sige, at der aldrig har været nogen Radikale, der har udtalt sig om afskaffelse af denne paragraf – det vil jeg ikke udelukke at der har være – men jeg ved i hvert fald, at jeg ikke har gjort mig til talsmand for ophævelse af denne paragraf.

Jeg har tidligere udtalt, at den i virkeligheden burde strammes, for paragraffen anvendes nemlig ikke ret meget. Det kan skyldes tre ting. Det kan skyldes, at folk ikke mener disse racistiske ting og aldrig ville drømme om at udtale dem, og at der derfor ikke er nogen grund til at rejse sager.

Det kunne også skyldes, at anklagemyndigheden var for slap og ikke tog sig sammen til at rejse nogle sager, hvor der faktisk havde været grund til det.

Endelig kunne det betyde, at paragraffen faktisk virkede ved sin tilstedeværelse, så folk var klar over, at her gik der en grænse, som Folketinget havde sat, og den måtte man ikke overskride, for så var man ude på blød grund.

Jeg vil foretrække at fortolke det som den sidste udlægning og sige, at paragraffen har en funktion. Jeg tror godt, den kunne blive skærpet, men jeg ønsker den under ingen omstændigheder afskaffet, og Det Radikale Venstre vil stemme imod, hvis det skulle komme så vidt, at dette forslag kommer til afstemning.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Heller ikke Kristeligt Folkeparti kan støtte forslaget, og jeg er helt enig med fru Elisabeth Arnold i, at det, at vi har paragraffen, nok lægger en dæmper på, hvad der ellers kunne ske.

Jeg tror også, at vi skal passe lidt på, når vi taler om racisme, for man er ikke racist, fordi man har en eller anden opfattelse af nogle bestemte mennesker; det er man først, i det øjeblik man begynder at genere de mennesker og ikke tolererer, at de er der, og ikke accepterer, at de også kan have en holdning. Det drejer sig jo nemlig om, at vi lærer at respektere hinanden og forstå hinanden. Og det gælder jo ikke bare, om man har en anden hudfarve eller en

[Inger Stilling Pedersen]

anden overbevisning. Vi forlanger selv at blive behandlet ordentligt og bryder os ikke om at blive kaldt for noget af det værste, og det gør vi selvfølgelig heller ikke over for andre.

Det er Kristeligt Folkepartis helt klare opfattelse, at det er meget nødvendigt, at vi fastholder paragraffen. Så kan man diskutere, om man skal have den for FN's skyld eller andres skyld. Jeg tror, vi skal have den også for vores egen skyld, og jeg er helt enig i, at den stigende tendens, der er til foragt over for andre, gør, at vi måske skal tænke os lidt mere om og prøve bedre at forstå, at det er nødvendigt at have en sådan paragraf og måske endda stramme den op.

Jeg tror, vi er mange, der bliver mere og mere chokerede over de udtalelser, man kan høre om andre. Så kan man sige, at så længe det bare bliver sagt, er det vel ikke så farligt. Jo, det er netop det, det er, for når disse udtalelser kommer frem, inspirerer de måske andre og måske nogle grupper til at gå helt korporligt til værks. Jeg ser nok den største fare ved, at man angriber andre verbalt, deri, at det meget nemt resulterer i overfald på forretninger, der tilhører nogen – ikke det enkelte menneske – fra en gruppe, som man har noget imod, og at det derfor skal gå ud over et eller andet tilfældigt menneske.

Derfor skal det siges helt klart fra Kristeligt Folkepartis side, at vi går imod forslaget.

Pia Kjærsgaard (FP):

Lad mig begynde med at slå fast, at jeg synes, nogle ordførere har forsøgt at afspore denne debat ved at sige, at vi skal behandle hinanden ordentligt, at – som fru Inger Stilling Pedersen sagde – butiksindehavere med en anden hudfarve kunne blive udsat for forskellige overgreb, og at man ikke taler ordentligt til hinanden i den offentlige debat, for Fremskridtspartiet er selvfølgelig fuldstændig enig i, at man skal opføre sig ordentligt over for hinanden.

Så fremhæver man det, der står i § 266 b – og jeg vil gerne citere den i dens fulde ordlyd:

»Den, der offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter udtalelse eller anden meddelelse, ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sin race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle oriente-

ring, straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år.«

Jeg vil gerne slå fast, at jeg stadig væk ikke synes, at man skal ydmyges, forhånes eller nedværdiges, fordi man har en anden tro, etnisk oprindelse eller hudfarve, eller fordi man har en anden seksuel orientering end den, der nu engang er gældende, absolut ikke!

Men jeg vil stadig væk påpege og anholde, at der er skal være mulighed i den lovgivning, vi i øvrigt har, for at sige til domstolene: »Læg sag an. Det her vil jeg ikke finde mig i. Jeg vil have, at den person, som er kommet med de forhånelser, ydmygelser eller nedværdigelser, bliver straffet. Jeg vil ikke finde mig i at blive tiltalt eller omtalt på den måde.« Den mulighed er der selvfølgelig altid i den gældende lovgivning, og den skal blive ved med at være der. Det er den ved siden af-lovgivning, den parallellovgivning, som man har indført, jeg ønsker afskaffet.

Sangen »Elefantens vuggevise«, som mange af os kender fra barnsben, eller børnebogen »Lille Sorte Sambo« er nu kommet i offentlighedens søgelys, for de indeholder nogle sætninger, som af nogle mennesker opfattes som udtryk for fordomme. Jeg har dog aldrig oplevet noget lignende.

En uskyldig tegning for nogen tid siden i politiets blad indeholdende en karikatur af den originale tegning, hvor politiet holder trafikken tilbage, så en række ænder kan gå over gaden, hvor ænderne er erstattet af forbrydere og der i baggrunden står en række personer af forskellig herkomst, kunne pludselig give en offentlig debat og anledning til, at man tog straffelovens § 266 b i anvendelse.

Man har siden frafaldet, at der skal gøres noget ved sagen, og det kan naturligvis kun glæde mig, at man ikke i den grad begynder at gå op i sådan nogle detaljer, som jeg faktisk synes det er. Pludselig kan de give anledning til, at man begynder at omtale racediskriminationsloven og henvise til § 266 b. Man kunne godt stille spørgsmålet: Er der overhovedet ikke længere plads til en harmløs spøg eller satirisk tegning? Er der ikke længere plads til humor eller uskyldige børnesange? Er vi blevet så fordomsfyldte alle sammen, at vi hele tiden skal have en paragraf at hænge vores hat på? Jeg synes, det er trist for den danske befolkning, at man nu pludselig skal kunne henholde sig til den slags ting.

[Pia Kjærsgaard]

For tiden verserer der en grønjakkesag ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. Når den engang i løbet af sommerferien er færdigbehandlet, må vi se, hvad det ender med.

Ytringsfriheden i vores grundlov er en utrolig stærk faktor og noget i vores demokrati, som vi naturligvis bør håndhæve og værne om. Jeg synes, man indskrænker ytringsfriheden ved at have forskellige paragraffer, der gør, at man kan udnytte lovgivningen – og det er det, man gør.

Jeg vil bede justitsministeren om at begrunde nærmere, om vi er forpligtet i forhold til den internationale konvention, hvordan andre lande forholder sig til den, og hvor mange andre lande der har en § 266 b udformet som vores for at være med i den konvention.

Dernæst skal jeg gøre nogle bemærkninger til de forskellige.

Hr. Fischer sagde, at man ikke skulle regne med, hvad De Konservative sådan gik og sagde i en sommerferieperiode. Derfor vil jeg i den sommer, vi nu går ind i, tænke: Den udtalelse, der nu kom fra det konservative medlem, holder den nu vand, eller er det noget, som De Konservative i virkeligheden ikke mener, når vi skal mødes igen til oktober? Jeg synes, det var en besynderlig udtalelse fra hr. Fischer, men jeg vil selvfølgelig tænke meget over den i sommerdebatten.

Fru Birthe Rønn Hornbech sagde, at der skulle være en meget bred enighed – altså konsensus endnu en gang – om dette forslag. Det forstår jeg ikke, og jeg forstår heller ikke, hvis fru Birthe Rønn Hornbech faktisk med den udtalelse mener, at der er nogle partier, som mindre end andre kan påtage sig det ansvar, uanset om vi har et flertal for at få afskaffet denne paragraf. Det synes jeg da var en fordømmende udtalelse af fru Birthe Rønn Hornbech både over for Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet.

I den forbindelse må jeg henholde mig til det, vi, selv om man ikke kan lide det, har skrevet i bemærkningerne. Jeg vil gerne gentage her fra talerstolen, at fru Ritt Bjerregaard – som nu er blevet prominent ifølge fru Elisabeth Arnold – jo i sommer faktisk lagde an til debatten om, at denne paragraf skulle afskaffes. Det Konservative Folkeparti gjorde det også, og Venstre havde ved fru Birthe Rønn Hornbech et ganske udmærket langt indlæg i

dagbladet Børsen. Jeg kan tilslutte mig fuldstændig, hvad der stod i fru Birthe Rønn Hornbechs indlæg.

Jeg ved ikke, om dette forslag kommer til en endelig behandling, men jeg synes, at Folketingets medlemmer skylder hinanden, at man får sagen ordentlig belyst. Jeg mener, at der er meget modstridende opfattelser, og det kan da ikke være rigtigt, at det ikke er vigtigt, at man har samme opfattelse af, når man skal tilslutte sig en international konvention, hvad man egentlig er forpligtet til. I et sådant tilfælde mener jeg der må herske den samme opfattelse hos alle Folketingets partier.

Jeg kan stadig væk ikke lade være med at undre mig lidt over, at hr. Svend Aage Jensby i den grad synes, at den paragraf, vi havde nu, var helt o.k. Jeg synes ikke, det er et liberalt synspunkt – overhovedet ikke – og jeg kan slet ikke forstå, at hr. Svend Aage Jensby kan forsvare udvidelsen af paragraffen, endda uden nærmere at definere, hvor mange andre grupper der skal ind. Der er mange grupper i dette land, som mere end andre er udsat for at blive bragt i en ydmygende situation. De skulle så alle sammen ifølge hr. Svend Aage Jensby falde ind under denne § 266 b.

Jeg synes, det er sølle, og jeg synes, der må være plads til, at vi i Danmark har en fordomsfri debat uden at kunne hænge vores hat op på en eller anden paragraf i straffeloven.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Fru Pia Kjærsgaard har netop nævnt et eksempel fra et af de seneste numre af bladet Dansk Politi, hvor der var en tegning, som forvanskede en tidligere tegning, og hvor tegningen efter manges mening havde et ubehageligt indhold med et stærkt fremmedhadsk islæt. Derefter siger siger fru Pia Kjærsgaard: Er der da slet ikke plads til humoren, til vittighederne, til satiren, hvor er vi så henne?

Jeg synes ikke, Fremskridtspartiet repræsenterer den danske humor på nogen særlig værdig måde her i Folketinget, og jeg vil gerne sige, at er der noget, det er vanskeligt for udlændinge at forstå, så er det den højt besungne danske humor. Vores vittigheder i Danmark om svenskere, om pakistanere, om århusianere sågar er mangfoldige, og de er næsten uskyldige, men de er ikke helt uskyldige, og derfor er

[Elisabeth Arnold]

det vanvittig svært for andre mennesker at forstå, hvorfor vi kan grine ad nogle ting, som de synes er dybt krænkende og i højeste grad nedværdigende for dem.

Derfor skal vi være i stand til at sige: Her er en tegning, der er lige på grænsen, her er en ytring, som lige præcis rammer nogle mennesker på måder, vi ikke ønsker de skal rammes, og derfor er den danske humor ikke så fantastisk god at prale af, for den kan også være virkelig ond. Venlig humor er i orden, men satire kan være ond, må jeg sige til fru Pia Kjærsgaard, og derfor skal vi ikke fremhæve den som noget specielt godt i denne sammenhæng.

Ole Espersen (S):

Der er bestemt ikke noget forbud i straffeloven, hverken mod humor eller mod fordomme; vi kan lade vores holdninger og opfattelser præge af begge dele. Det, der er forbud mod, er altså at forhåne, true og nedværdige, og det er jo noget helt andet.

Jeg tror heller ikke, at der bliver problemer i forbindelse med »Lille Sorte Sambo«, og jeg synes heller ikke, at det blev hævdet fra fru Pia Kjærsgaards side, at man ville bruge paragraffen dér – det tror jeg ikke man vil. For det var en forudsætning, da man vedtog bestemmelsen, at det skal være de alvorligere ting, man tager fat på, og ikke det, der måske er udtryk for humor.

Jeg synes heller ikke – som fru Elisabeth Arnold gav udtryk for – at der var megen humor i den tegning, vi så i politiorganisationernes blad, og det tror jeg også man efterhånden selv har erkendt.

Men der er én ting, som jeg har indtryk af at fru Pia Kjærsgaard og måske også fru Birthe Rønn Hornbech undervurderer, og det er behandlingen af grupper.

Det er selvfølgelig rigtigt, at enkeltpersoner i mange tilfælde kan gå til domstolene, hvis de personligt føler sig fornærmet. Hvis de har ressourcerne og pengene til det, kan de gå til domstolene, men ofte – ikke altid – vil de grupper, vi her taler om, jo netop være nogle, der rangerer allerlavest, og som overhovedet ingen muligheder har for at gå til domstolene. Men det er nu ikke det afgørende. Det afgørende er, at det jo er gruppehaten, der starter og startede folkemord, startede racediskriminationen. Det er jo aldrig den enkelte person, den enkel-

te sorte, den enkelte jøde, den enkelte muslim; det er muslimerne som sådan, det er jøderne som sådan. Derfor kan man slet ikke i en debat som her se bort fra gruppebegrebet og nøjes med at se på individerne. Jeg vil give et eksempel til fru Pia Kjærsgaard, som efterlyste en fortolkning af de relevante paragraffer

Hvis man nu havde en forening, der kunne tænkes at komme med transparenter, hvor der stod – bare for at tage et eksempel – »Jøderne bør udryddes!« – eller – »Danmark for danskerne – dræb en muslim!«, så er det jo klart, at dette ville vi efter FN's konvention være forpligtet til at kriminalisere og straffe. Det ville helt klart være en grov overtrædelse af FN's konvention.

Men det ville ikke være strafbart efter straffeloven. Man kan ikke straffe for forsøg på drab, for dertil er der ikke foretaget tilstrækkelig konkrete forberedelseshandlinger. Man kan ikke sige, man krænker nogens ære ved at sige, de skal udryddes. Det er ikke at krænke nogens ære, det er en trussel. Men det er ikke en trussel, der er så konkretiseret, at man kan straffes for den.

Derfor vil jeg sige til fru Pia Kjærsgaard, at hvis man ikke har denne paragraf, som fru Pia Kjærsgaard ønsker afskaffet, ville ytringer af den karakter være straffri i helt klar modstrid med vores forpligtelser efter FN's konvention, og derfor kan man ikke både være medlem af konventionen og afskaffe § 266 b.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg føler trang til lige at knytte et par bemærkninger til noget af det, der er sagt.

Hr. Ole Espersen sagde: Det kan jo være, at gruppen ikke har overskud til at gå til domstolene. Jamen så er det jo påtaloreglerne, vi skal ændre, så der bliver offentlig påtale; der er jo sådan halvvejs privat påtale i æreskrænkelserbestemmelserne. Så lad os diskutere det.

Det er stadig væk indholdet af straffebestemmelsen, gerningsindholdet, som det er formuleret i dag, vi i Venstre finder hæmmer den frie debat.

Og når hr. Ole Espersen igen begynder at tale om folkedrab, må jeg gentage, hvad jeg sagde i starten: Jamen så lad os se på det. For hvis det er sådan, at vi i dag ikke kan ramme de virkelig alvorlige overtrædelser, hvor vi synes man rammer den frie debat, så lad os bytte

[Birthe Rønn Hornbech]

om. Så lad os få en selvstændig bestemmelse, der rammer ting som folkedrab, udryddelse af jøder og trusler om det, men det er jo noget helt andet. Det kan man også se af grønjakkesagen, som jeg stadig mener havde haft meget bedre af, at de tåbelige unge mennesker dér – det må man forhåbentlig godt sige herfra – bliver mødt med argumenter frem for straf.

Det er også det, jeg synes er underligt, når jeg hører hr. Ole Espersen og fru Elisabeth Arnold. Sidstnævntes meget medmenneskelige bemærkninger er jeg enig i, men hvorfor skal der sanktioneres med straf? Det plejer ikke at være Socialdemokratiets og De Radikales politik. Vi mener, det har større effekt, at sådanne udtalelser bliver imødegået af den frie debat.

Fru Pia Kjærsgaard forstår desværre ikke helt, hvorfor det er vigtigt for Venstre, at der er et bredt flertal her – nu sagde jeg ikke konsensus. Vi ønsker at afskaffe denne bestemmelse alene for at sikre den frie debat; men lige så interesserede vi er i den frie debat, lige så uinteresserede er vi i, at en afskaffelse af bestemmelsen skulle kunne forveksles med, at dette er udtryk for en ganske bestemt udlændingepolitik. Vi ønsker netop, at alle synspunkter og meninger kan brydes, og jeg synes, det er ærgerligt, at fru Pia Kjærsgaard ikke forstår det argument.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Jeg lytter meget til, hvad fru Birthe Rønn Hornbech siger, for hun har nogle synspunkter på den frie debat, som heller ikke ligger SF fjernt. Men jeg *kan* virkelig ikke forstå, at man ikke kan føre en fri, spændende og meningsfyldt debat og give udtryk for alt, hvad man mener, uden at være nødt til enten at true, forhåne eller nedværdige grupper af andre mennesker. Jeg *kan* ikke forstå det. Det lægger jo ikke bånd på fru Birthe Rønn Hornbechs ytringer. Hun skal nok vide at ytre sig uden at true, forhåne eller nedværdige andre grupper.

Er det ikke en meget god opdragelse at give os alle sammen, at vi får at vide, at vi skal kunne føre en fri debat og give udtryk for vores meninger og synspunkter uden at ty til et af de tre midler?

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Fru Elisabeth Arnold nævnte den danske humor. Man kunne også en gang imellem fristes til at sige en vittighed om Det Radikale Venstre, og det tror jeg såmænd Det Radikale Venstre ville kunne forstå uden at begynde at henvise til straffelovens § 266 b. Tag bare f.eks. den med tagselvbordet; det er en af dem, vi alle sammen kender.

Når man nævner den satiretegning, der var i politiforbundets blad, synes jeg i allerhøjeste grad, at man burde have trukket på smilebåndet. Hvor er folkeviddet efterhånden henne? Hvorfor i alverden skal man læse i aviserne, at landets justitsminister gik meget heftigt ind i debatten og ikke var særlig loyal over for de politifolk, han rent faktisk er chef for?

Tænk bare, hvad politikere bliver udsat for i form af karikaturtegninger, uden at vi af den grund foretager anmeldelser.

Jeg vil vende tilbage til det, jeg sagde i min afslutningstale, om »Elefantens vuggevise« – jeg kan ikke huske, hvilken ordfører der slog det lidt hen. Jamen den synges jo ikke længere i sin oprindelige form, fordi det er diskriminerende at sige, som der står i den gamle børnesang, at elefanten bruger en negerdreng som rangle. Det må man ikke længere.

Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, der indgav anmeldelse mod politibladet, har også udtalt, at der er fordomme i børnebogen »Lille sorte Sambo«. Jamen hvor er vi henne? Er vi ikke ude på latterlighedens overdrev? Er det ikke det, politikerne skal forholde sig til i stedet for at komme med alle de meninger om det, som vi stort set er enige i, nemlig at man stadig væk skal opføre sig ordentligt over for hinanden?

Her er en paragraf, som kynisk bliver udnyttet af nogle organisationer, bl.a. Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination. Det er vel blot for at gøre opmærksom på sig selv og sige, at der bør gøres noget for den organisation, man nu har opbygget.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg forstod fru Ebba Strange således, at hun mente, at der alligevel var nogle fælles berøringsflader mellem SF og Venstre i indstillin-

[Birthe Rønn Hornbech]

gen til det frie ord, og det glæder mig. Der er jo også mange grundtvigske bønderbørn, der er endt i SF, det ved vi godt.

Derfor er jeg også enig med fru Ebba Strange: Jeg kan heller ikke forstå, at det skal være nødvendigt en gang imellem at bruge det niveau i debatten om udlændingepolitikken. Jeg bryder mig heller ikke om det, men jeg tror bare ikke på, at straf hjælper. Mine medsøstre i debatten plejer også at belære mig om, at straf ikke hjælper.

Så brugte fru Ebba Strange præcis de ord, jeg holder meget af: ligger der ikke en opdragelse i det? Jo, men opdragelse til demokrati sker netop gennem samtalen, gennem debatten og f.eks. på højskolerne, ikke gennem straf. Jeg vil bede fru Ebba Strange læse Poul Dam igen.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Fru Elisabeth Arnold for en kort bemærkning. Så tror jeg, vi nærmer os afslutningen på debatten.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg skal ikke gøre meget for at forlænge den yderligere, men blot sige til fru Pia Kjærsgaard, at jeg under folkeviddet alt det, som folkeviddet skal have. Det er blomstrende, det er morsomt, og det er spændende. Og det er også helt i orden, at folkeviddet fabrikker vittigheder om Det Radikale Venstre. Vi er fuldt ud i stand til at tackle de vittigheder, til at svare igen på dem, til at more os over dem og til at hygge os med dem. I øvrigt er langt de fleste radikale kernesunde danskere med fregner og rødt eller blondt hår, som ikke er særlig udsat for racistiske ytringer. Så det tager vi helt i stiv arm.

Men politiets tegninger fra det omtalte blad ramte grupper, der ikke kan forsvare sig. De ramte muslimske kvinder, som måske skal gå med hovedtørklæde eller med slør. De blev afbildet, og de går selvfølgelig ikke hen og anlægger sag mod politiforbundet. De har brug for en beskyttelse fra offentligheden, og den skal vi være med til at give dem herindefra.

Til fru Birthe Rønn Hornbech vil jeg sige, at Det Radikale Venstre ikke har udtalt, at straf ikke hjælper. Vi har sagt, at en udvikling af straffesystemet med strengere straffe ikke nødvendigvis hjælper inden for visse former for

kriminalitet. Vi har et straffesystem herhjemme, som også Det Radikale Venstre står bag. Det skulle bare mangle andet.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg skal sige til fru Elisabeth Arnold, at Fremskridtspartiet og Fremskridtspartiets medlemmer og vælgere også har en udstrakt grad af humoristisk sans. Det er vi ganske enkelt nødt til for at overleve også i det danske Folketing.

Men hvor står fru Elisabeth Arnold med hensyn til politiforbundets blad? Nu har Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination jo trukket deres anmeldelse tilbage. Burde fru Elisabeth Arnold så ikke indgive en ny, så man kan få folk dømt, for der er jo ikke længere nogen sag? Hvis fru Elisabeth Arnold lægger så megen vægt på den paragraf, burde hun virkelig, når dette center har trukket anmeldelsen tilbage, på Det Radikale Venstres vegne sige: Det kan vi ikke have. Vi har denne paragraf, lad os nu udnytte den til at gøre redaktøren ansvarlig.

Sådan er det også i grønjakkesagen. Der drejer det sig ikke om grønjakkerne, men om den journalist – Jens Olaf Jersild, tror jeg han hedder – der har lavet udsendelsen.

Hvorfor gør fru Elisabeth Arnold ikke det? Essensen er præcis, at man faktisk ikke gør, hvad denne paragraf giver adgang til. Men man kan godt harcelere over det.

Jeg vil gerne spørge justitsministeren, og jeg vil bede om en besvarelse: Hvor mange af de lande, der har tilsluttet sig den konvention, der er blevet talt så meget om, har en § 266 b?

Justitsministeren (Erling Olsen):

Det kan jeg ikke svare på på stående fod, men jeg skal love fru Pia Kjærsgaard, at hvis spørgsmålet stilles i udvalget, skal hun selvfølgelig få et svar.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Ahlmann-Ohlsen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 95:

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af mulighed for at idømme kortere frihedsstraffe i form af weekendfængsel.

Af Svend Aage Jensby (V) og Grove (KF) m.fl.

(Fremsat 19/4 94).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Justitsministeren (Erling Olsen):**

Beslutningsforslaget fra medlemmer af Venstre og Det Konservative Folkeparti indebærer, at der skal indføres mulighed for som ny sanktionsform at idømme weekendfængsel. Tanken er, at navnlig unge kriminelle skal møde til afsoning i det lokale arresthus i et vist antal weekender afhængig af straffens længde; dog må straffen ikke overstige 30 dages fængsel.

Tanken om indførelse af weekendfængsel er, som det fremgår af beslutningsforslagets bemærkninger, ikke af ny dato, og den er også yderst sympatisk. I det omfang man kan tage folks fritid fra dem i stedet for deres arbejdstid, får man markeret, at man ønsker at tilkendegive, at samfundet ikke kan acceptere det, der er sket, og man får dem unddraget det sædvanlige fængselsmiljø. Derfor har vi absolut på forhånd sympati for tanken.

Men der er en del praktiske vanskeligheder med dens realisering. I en betænkning fra 1977 om alternativ til frihedsstraf afgivet af en arbejdsgruppe under Justitsministeriet er spørgsmålet indgående behandlet, og betænkningen blev sendt til høring. Denne høring medførte, at der kom en lang række indvendinger imod ideen, væsentligst af praktisk karakter. F.eks. udtalte Direktoratet for Kriminalforsorgen, at man ikke mente, at der var realistiske mulighe-

der for at gennemføre weekendfængsel som sanktionsform på grund af en række pladsmæssige, institutionsmæssige og personalemæssige problemer, som jeg ikke skal gå nærmere ind i, men som vi kan komme nærmere ind på under udvalgsbehandlingen.

Også flere andre høringsmyndigheder fremhævede de praktiske vanskeligheder ved weekendfængsel. Rigsadvokaten udtalte således, at behovet for weekendfængsel synes at være begrænset så meget, at det ikke kan begrunde, at man indfører denne særlige afsoningsform. Der blev herunder navnlig henvist til, at det ofte vil være muligt at afsone en frihedsstraf på 30 dage eller derunder under ferier, sådan at det i virkeligheden bliver til feriefængsel i stedet for weekendfængsel.

Men det korte af det lange er, at vi har sympati for tanken, men at vi lige for øjeblikket må sige, at de praktiske vanskeligheder nok er for store, og så i øvrigt pege på, at spørgsmålet om weekendfængsel og natfængsel stadig er på Straffelovrådets arbejdsprogram, og at vi synes, vi bør afvente, hvad der kommer derfra, før vi tager yderligere stilling til det.

Else Marie Mortensen (S):

Når jeg læser et af oppositionens beslutningsforslag, kan jeg en gang imellem ikke lade være med at tænke på, hvad formålet mon er med lige præcis det forslag.

Som regel er det ganske gennemskueligt. Det er legalt at få startet en debat med et beslutningsforslag, også selv om det er indlysende, at det ikke har en chance for at blive vedtaget. Der kan måske opnås en indrømmelse, eller der kan være en aktuel sag, som kan markere et politisk synspunkt, en igangværende debat kan få en ny vinkel, og et synspunkt kan understreges, ja, man kan endda i visse situationer opnå at pålægge Folketinget en bestemt handling. Der kan være mange årsager, og jeg skal ikke gøre mig til af, at jeg kan gennemskue dem alle sammen, men tillad mig en stille undren over netop dette forslag i maj måned 1994.

Forslaget om at indføre weekendfængsel som en ny strafform indeholder på ingen måde noget nyt. I bemærkningerne til forslaget har forslagsstillerne faktisk ikke gjort sig den ulejlighed at fortælle, hvad de håber at opnå. De henviser rent faktisk i bemærkningerne til for-